

יו"ל ע"י מכון 'אוצרות קאמארנא' שע"י מרכז מוסדות קאמארנא • בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א • בית שמש

פנינים על סדר הפרשה
מתוך אוצר ספרי רבותינו

אבני אוצר

השמר לך פן תעזוב את הלוי כל ימך על אדמתך (יב, יט). התורה הקדושה מזהירה לנו בני ישראל, שלא יעשה כן סגופים גדולים, עד שהגוף של האדם אינו יכול להיות עם הנשמה בעולם הזה, כי זה בלא זה אינם יכולים להתקיים בעולם הזה. וזהו 'השמר לך פן תעזוב' על ידי סגופים גדולים 'את הלוי' שהוא הנשמה הדבוק בגוף בעודו בעולם הזה, 'כל ימך על אדמתך' שאתה בחינת אדם בעוד בעולם הזה. כי ראיתי כמה טפשים שמשגפים מאד את גופם, כי רוצים להיות קדושים וטהורים, ואינם יודעים שדבר זה צריך השכלה ותורה, כי הגוף הגשמי עושה את שלו, אם מקלקל את גופו עומד הוא על עבודתו בהשכל גדול, ואינו מסגף אלא עד שגופו לא יתקלקל, וצדיק אוכל לשובע נפשו לבד. ועיקר הוא הדעת על ידי תורה מעט מעט, עד שבא למדרגת לשמה. ועיקר יזכך הגוף הוא על ידי מדות טובות, מעשים טובים, צדקה וגמילות חסדים, תורה ועבודה בלי שום חכמה חיצונית 'בכל דרכך דעהו' (משלי ג, 1).

רק חזק לבלתי אכל הרם (יב, כג).

ותבין אחי, 'צויתך לבלתי אכול' (בראשית ג, יא) בהכרח בשני יודין, כי קיום לא תעשה עיקרן כשיבוא לידו והוא מתאוה לרע, וכופה יצר מפני יראת ואהבת בורא, וכשטבל ממנו כל חיזו דהאי עלמא אין בו קיום לא תעשה לעיקר, אלא בגידים נחים ובקיום עשין. ותדע ענין אחד, אע"פ שעיקר קיום ל"ת, לומר אפשי ברע ומה אעשה אבי שבשמים גזר עלי, כל זה בשאר ל"ת, אבל בשבת לא יאמר ענין זה, כמו כמה אני רוצה לעשן הלילקע ומה אעשה, כי זה הוא חילול שבת, ודבר דבר כתיב (ישעי' נח, יג), ועוד שבשבת צריך להראות ענג וכבוד שבת שאיננו חסר לנפשו כלום מלא שבע רצון, אבל יאמר זה בימי חול כמה הייתי רוצה בשבת לעשן ולבשל ולעשות מלאכה ומה אעשה וכו'. וכן בימי פסח לא יאמר כמה נפשי משתוקק לאכול ולשתות חמץ ומה אעשה, כי חמץ הוא לתא דע"ז, ולא ישמע על פיך כתיב (שמות כג, יג), ואסור להזכיר שם אלהים אחרים, ואסור לחשוב בו כלל, כי הוא קיא צואה סירחון וטינוף אין בו חיות ושמץ טוב כלל. ובכל נביאים כתובים 'צויתך' בשני יודין, כי מיירי בדברים בעלמא ובעשה ובל"ת, דוק ותשכח. (היכל הברכה דף פג ע"ב)

כי פתח תפתח את ירך לו והעבטו תעביטנו די מחכרו אשר יחסר לו (זו, ח).

רצה לומר 'כי פתח תפתח את' כוחך 'לו' להקב"ה לתורה ועבודה, ואם אין לו כח התורה ולא פירוש המילות לתפלה, אז 'העבטו תעביטנו' שתלווה כח התורה והתפלה על ידי שתמצא תלמידי חכמים אמיתיים צדיקים, שעל ידי זה תלווה לך התלמיד חכם, כמו במה שהוא עובד לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם כל ישראל, שהוא יתקן החסרון של הפגמים שפגמת למעלה בתורה ומצוות, וזהו שהוא יתקן לך 'די מחכורה אשר יחסר לך'.

אוצר החיים

אוצרות הזמנים במשנת רביה"ק
מבוארים בשפה השווה לכל נפש

ואח"כ מבאר היכן תדע האמת למי ידבק נפשך, לזה אמר 'אשר תשמעו' - כשיתלהב לבך על ידי דביקות הצדיק שתעשה המצות בחיות ודביקות ואור 'אשר אנכי מצוה אתכם' יהיה בעיניך חרשים, 'והקללה' יהיה לך אם כבר 'לא תשמעו' ואתה מטעה ומשטה את עצמך ולבך נוטה לצד הרע 'וסרתם מן הדרך' אזי תדבק עצמך אל הקללה ויגרם לך הקללה ללכת אחרי אלהים אחרים.

ואחר שאמרתי זה למוסר לפני העם הקדוש, אמר לי איש אחד ששמע משם מורינו ורבינו מוה' יעקב יצחק מלובלין שאמר בזה הלשון: 'ברכה' זה הרב ר' מענדלי מרומנאב, 'ברכה' זה הרב מוה' ישראל מקאזניץ, 'ברכה' זה הרב מאפטא. וחשב בזה הרבה צדיקים שבדורו קללה זה וכו' וחשב, ודי בזה למשכילים.

עוד כתב רבינו בספה"ק 'היכל הברכה' (פר' כי תצא): כמו שאמר החסיד הרבה בדיקות צריכין לבדוק לבבו שלא יהיה כפרעה וכחירם רשעים גמורים שעשו עצמן אלהות ורוב קליפה זאת מצוי בין הלומדים וראשי עם רב ורבי ובקל יוכל לדחות להיות רובו רע"ל והטוב שבו חלף, עד

שאמר רבינו מרן הקדוש להבת אש אור ישראל הריב"ש טוב: דא שווער איך איך שיש איש אחד בעולם ששומע תורה לא מפי מלאך ולא מפי שרף אלא מפי הקב"ה בעצמו ומתיירא שלא יפילו אותו לנוקבא דתהום רבה ר"ל, ידו כל הדווים על זה.

וכל זה על ידי דקות חוץ מן 'זיגבה לבו בדרכי ה' שש ושמן ועלז בתורה ומצות יותר מכל חללי דעלמא, והרבה רודפין אותו ומחלישין דעתו, ונעשה כעפר לכל, ואז נפתח לבי עד שאינו מרגיש כלל מרוב גבהות והתחזקות לבו בדרכי ה' בשמחה וטוב לבב בנועם זיו חוזה השכינה, והרבה תפלות ירבה לפני אדון כל שלא ידחה מכל וכל כמו ס"ם הרשע, עד שאמר לי מורי ורבי דודי מוה' צבי מזודטשוב בזה הלשון: בני אייזק, כשהייתי בן ארבעים עדיין הייתי מתיירא שמא אני מקליפות נגה, ונתכרמו פני מאד. ואמר לי: בני, למה פניך נופלים, עד היום בכל רגע אני מתיירא. ובאמת מרן הקדוש הריב"ש טוב, קודם פטירת נשמתו אמר 'אל תבואני רגל גאווה'.

כתב רביה"ק בספר היכל הברכה: 'ראה אנכי שתמיד תשגיח על 'נקודת יהודי' שלך שהוא משרוש אבות אברהם יצחק ויעקב, שלא יתקלקל חלילה ויהיה נמשך לשורש קדושה לתקן נפשך באמת. כי הרבה טעות ומטעין יש, על כן לא תאמין בעצמך כלל אע"פ שתראה אותך עם מדריגות גדולות אהבה ויראה ומוחין קדושים בהארה נפלאה עד כלות הנפש מעין עוה"ב, אל תאמין בעצמך כלל, ותמיד יהיה נפשך ולבך מאיך ושפל לפני קונך כי בקל יוכל לדחות.

כמו שאמר מרן אור ישראל אש הריב"ש: 'דא שווער איך [-כאן אני נשבע], שיש איש בעולם ששומע תורה מפומא דקב"ה ואינו מאמין לעצמו שלא יתדחה לנוקבא דתהום רבה ר"ל. ובהכנעה אמיתית לפני השפל מישראל ולב נשבר בטוח הוא שלא יהיה נדחה מאור פניו, ונקודת אנכי, נקודת יהודי שבו, יהיה מאיר לו להוליכו בדרך ישר.

ואמר הטעם שצריכין חיפוש כל כך להשגיח על 'נקודת אנכי', ואמר 'נותן לפניכם היום ברכה וקללה, את הברכה' וגם הקללה יהיה מלושב בברכה, כמו שאמר על פסוק 'על מה שוא בראת' שזה טענת הס"ם כשיורד נשמה קדושה אל הגוף טוען שזה יהיה

יצר הטוב בגוף וימשוך כל אדם אחר היראה ואהבה והכנעה והיכן יהיה עבודתו, כי מי פתי שישמע לי. והיתה התשובה 'כל בני אדם', כי כמו שיש צדיק נשמה גבוהה וקדושה כן יהיה נגדו קללה מלושב בברכה שיקרר לבבות בני אדם וימשך אותם לדרכיה משונים והבלים, ועוד שהוא יהיה פרוש ויושב ומתענה כל היום בטלית ותפילין ועוסק בתורה יומם ולילה ומראה עצמו שאין קדוש כמוהו והוא חכם ומשכיל לימשך לחכמות זרות חלק משמן חכה ואליו יתמשך כל הנוטה בלבו לצד הרע כדי שיהיה הבחירה חפשיות, והם רבים מאוד כמבואר כי ס"ם הרשע נתגשם ונכנס בלב של זה הקללה המלושב בברכה שהוא כנגדו של הצדיק, ורבים מעמי הארץ נמשכים אליו כי הוא קדוש ואינו נהנה כלל מזה העולם להבנת הטפשים, ויושב בכל יום בטלית ותפילין ולומד כל היום וכל הלילה. אבל מי שנקודת יהודי 'אנכי' שמור אצלו, אותה הנקודה קדושה ימשוך אותו לשורש קדוש שהוא נבזה וחדל אישים כמבואר בזהו נשא, ודי בזה.

ומייחדים שמך בכל יום תמיד [ד]

שער הצדיקים [ד]

זהירות בכבוד הצדיקים (א)

זכו גם בעולם הזה להתלכש בהאי גוף קדוש
שעומדין בו בנן ערן

כשמוספרין זה אל זה מעשה הצדיקים בזה
מחשבין בחשיבות שמו הגדול

כי מקודם דיבר על הצלחת רשעים אם בחנו אלקים
וימלטו (מלאכי ג, טו) ממדת הדין על ידי רשעות שלהם,
אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו (שם פס' טז), שגם
על ידי יראי ה' נמלטין ממדת הדין, וכל אחד מדבר עם
חבירו, **כך רע עבר עלי ונמלטתי על ידי יראי ה' שהתפללו
עלי ונמתקו הדינים**, ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון
לפניו ליראי ה', וגם כותב לחושי שמו' לדמחשבין
ליקרא שמה, **דהיינו שמספרין זה אל זה מעשה הצדיקים,
בזה מחשבין בחשיבות שמו הגדול**, ועל ידי סיפור זה
איש אל רעהו נתמתקין הדינים ומושלך ביראת אלקים,
על ידי ששכינה שרויה ביניהם.

(נוצר חסד פ"ג מ"ז)

אין צדיק דומה לחבירו

איזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם. **רבינו הקדוש
מוה"ר יעקב יצחק מלובלין פירש**, שאין צדיק דומה
לחבירו ואין בריה דומה לחברתה, וכל אחד מעשיו
משונים, זה דרכו ללמוד בזוהר ובסודות התורה ובם
חשקה נפשו, זה בגמרא ופוסקים זה בגמילות חסדים,
זה דרכו בפרישות מבני אדם ובשמירת הדיבור ביותר,
זה דרכו לקשר עם בני אדם ולדבר עמהם.

ובא התנא להזהיר שכל אחד יהיה לו תפארת ממעשיו
שאוחז את דרכו מבלי להניחו, כי זה שרשו ותיקונו.
ותפארת לו מן האדם שאינו הולך בדרכו, אף על פי כן
תפארת לו, שכל אחד אומר אני איני ראוי להנהגה קדושה
כזאת שנהוג בה חבירי, ומעשה חבירו תפארת לו, עד
כאן דברי קדשו.

(נוצר חסד פ"ב מ"א)

זהירות שלא לדבר על צדיקים

אף שאתה יונק הראש אחד אל תהבל את אחר, כי אש
לא נופח יאכל אותך (עפ"י איוב כ, כו), כי הכל משמים
בהשגחת המשגיח, ואין שום דבר מקרה, וכולם צדיקים,
כולם מקבלי שפע ואור להשפיע לכל עדת מישראל.

(הקדמת משניות קאמארנא אות כג)

השומע חרפת הצדיק ואינו מוחה במסירות
נפש לא יהיה לו חלק באלקי ישראל

אבל השומע חרפת הצדיק ואינו מוחה במסירות נפש,
ומכל שכן כשהוא שמח, לא יהיה לו חלק באלקי ישראל,
ואין לו תיקון, ונדחה משני עולמות יותר מן הרשעים
המחפזין.

(נתיב מצותיך נתיב היחוד שביל ו אות ה)

מן העבודות הנשגבות ביותר בהיכלו של רבינו
ה'היכל הברכה' ז"ע, היתה 'עבודת היחודים'.

רבינו נחשב כמארי דיחודא, אשר בכל תנועה
ותנועה היה מייחד יחודים נשגבים ונעלים, ובמחוח
הנובע כמעייין שאין לו סוף היה מחדש בכל רגע יחודים
חדשים משמותיו של הקב"ה.

אמירתו לגבוה

בשעת התפילה היה רבינו כמעייין המגבר, והיו
מתחדשים לו יחודים נוראים בכל רגע, כפי שכותב בנו
רבינו ה'דמשק אליעזר' בהקדמת הספר **זהר חי**: "וכל
ימיו התפלל ערב ובקר מתוך הסיודור דייקא, ופעם
אחת אמר לי כי הוא מוכרח להתפלל מתוך הסיודור,
**כי מגודל יחודים ושמות קדושים שנתחדש אצלו בכל
רגע בעת כוונת התפלה**, אם לא יתפלל בתוך הסיודור
אינו יכול להתפלל ולומר הדברים של התפלה."

ועם כל זאת היה רבינו מאריך בתפילתו עד מאוד,
וכפי שמוסיף ומביא שם בהקדמה: "שכל ימיו של
אאמור' זל"ה היה מתנהג להתפלל באריכות גדול,
והיא בין בחול בין בשבת, **בחול היה מתפלל לא פחות
משלשה שעות, ובשבת לא היה פחות מחמשה שעות
ועוד יותר**, וביום טוב היה מאריך בתפלתו הזכה אין
לשער, והוא מחמת גודל קדושתו, **שהיה מייחד יחודים
ושמות קדושים בעת תפלתו**."

עוד מתאר רבינו **הדמשק אליעזר** את עבודת אמירת
ברכות השחר של רבינו ההיכל הברכה: "וכך ראיתי
בעיני אצל אאמור' זל"ה שהיו לו מדריגות תמימות
אהבת הבורא ברוך הוא אין לשער. כשהיה קם בשחרית
בין בקיץ בין בחורף אמר ברכות השחר כפי סדר האר"י
זל"ה באריכות גדול, ובין ברכה לברכה היו **שוהה
בה וכו'**, כי בין 'ברוך' ל'אתה' עמד וכוון כל הכוונות
והיחודים של האר"י זל"ה. **וחוץ מזה היה בעצמו מחדש
יחודים ושמות קדושים בכל עת ורגע אין לשער ואין
לספר, ועד שאמר הנותן לשכוי בינה האריך אפשר
יותר מרבע שעה, וכן היה בכל ברכה וברכה. וחוץ מזה
אמר בין כל ברכה וברכה פסוקי יחודים של תנ"ך, ואין
כאלקינו, ועלינו לשבח, ועל כן נקוה לך, ואתה נגלית של
שמ"ע דראש השנה, וכיוצא הרבה פסוקים של יחודים**."

מילין לצד עילאה ימלל

אף בעת שיחו ושיגו עם בני אדם היה עוסק באמירתו
לגבוה, כשהוא מייחד יחודים עליונים בעת דיבורו,
אלא שהיה עושה זאת בחכמה נפלאה שהאנשים אשר
דיברו עימו לא חשו בכך, וכפי שמוסיף בנו לאמר:
"וכך ראיתי ושמעתי ממנו **שלא היה מדבר אפילו שיחת
חולין מבלי יחודים ושמות קדושים, ומגודל קדושתו
ודביקותו וחכמתו לא היה ניכר לשום אדם בעולם אם
הוא מכווין בעת דבורו עמו לאיזה יחודים משמות
קדושים**. וכמה פעמים שמעתי שיחת חולין שלו שהיה
מדבר עם אנשים שהיו מסתופפים בצלו, ולא יכולתי
להעמיד עד סוף דבורו אתו עמו, כלומר אליו" (עפ"י
רש"י בראשית לו, יח).

"ושמעתי מאנשי שלומינו יראי ה' ב"ה, שאאמור'

זל"ה אמר להם שבימי נעוריו לקח לעצמו אלף תיבות
מלשון פשוט, כדי שיוכל לדבר עם כל אדם כל מי
שירצה לדבר עמו, אבל לא שמעתי זאת ממנו כל ימי

יחוד הדיקנא

וכבר משנות ילדותו היה רבינו עוסק בעבודה נשגבה
זו, וכפי שהוא מספר (זהר חי על זל"ה"ק בראשית א:):
"כשהייתי ילד, חזרתי במקום אחד על יחוד הדיקנא,
ואחר שעה בא מורי דודי זצ"ל למקום זה, וראה ברוח
קדשו ואמר, **מי היה כאן שיחד יחודים**, והחזיר לי
פניו, פנים שחוקות

סעפים שנאתי ותורתך אהבתי

ואף על פי כן היה רבינו מורה ובא שאין ראוי
ללכת בעסק היחודים בתדירות, כי אם אחר לימוד
התורה כיאות, וכפי ששמע מפיו בנו רבינו ה'דמשק
אליעזר' (בן ביתי תהלים קיט, קיג): "סעפים שנאתי
ותורתך אהבתי. רוצה לומר, 'סעפים' הם מחשבות,
מוחין, הן לטב או לביש כנודע, אמר דוד המלך ע"ה,
כדי שילמדו ממנו בני ישראל הקדושים, לא מבעיא
שמחשבות רעות וזרות שנאתי, ותקונם אינם אלא
על ידי לימוד התורה, כדאמרו רז"ל (מס' סוכה דף נב
ע"ב) אם פגע בכ מנוול זה היינו יצר הרע משכחו לבית
המדרש, שזה 'ותורתך אהבתי' כי על ידי זה אני ניצול
מפתיות יצר הרע, אלא מחשבות מוחין, **שעל ידי זה
יכול בר ישראל לבוא לדביקות הבורא גם כן, אף על
פי כן 'שנאתי' לילך תמיד במחשבות מוחין לבד, אלא
'ותורתך' לימוד התורה בדבקות ובקדושה ובטהרה
'אהבתי'**, ושמזה אני יכול לבוא יותר לדביקות הבורא
ברוך הוא, אבל המוחין אינם אלא חיי שעה ולא יותר

"והוא כמו ששמעתי מאאמור' זל"ה שאמר
לי בפה קדשו: 'בני, דע, שאין בכל העולם שום בר
ישראל או צדיק או חסיד שיכול לייחד יחודים שמות
הקדושים ודרכי חסידות ועבודת הבורא כמו שאני
מייחד יחודים, כמו שתראה בספרים שלי, וכן כתב
מרון האר"י זל"ה" (שער היחודים פ"ג) שענין יחודים
קדושים, הוא חשוב לפני הקדוש ברוך הוא עוד יותר
מלימוד בתורה הקדושה, ואם אחיה אפילו [מאה] שנה
יכול אני לילך ביחודים קדושים בלי שום לימוד התורה,
אף על פי כן אין אני יכול להלוך בדרך יחודים יותר
משעה אחת, אלא דייקא בלימוד התורה, לאחר לימודי
יכול אני להלוך גם כן בדרך יחוד קדוש, אבל להלוך
כסדר רק בדרך מוחין ויחודים תמיד בלי תורה, אין זה
דרך טוב" עכ"ל.

ובמקום אחר הוסיף על זה (בן ביתי ח"ב שופטים
יז, יח): "והוא קבל זאת מדודו רבו רבינו מזידיטשוב,
והוא מרבו רבינו מלובלין ומאפטא ומקאזניץ, ומרבו
ר' ברוך נכד לבעש"ט זל"ה, ומרבו רבי משה ליב
מסאסיב, והם קבלו כולם מרבינו רבי אלימלך זל"ה,
והוא קבל מרבו רבינו אלקי רבי ר' בער זל"ה, ומרבו
ר' מיכל זל"ה, עד הבעש"ט זל"ה, שעיקר המוחין
דקדושה אינם באים לאדם בר ישראל אלא דייקא על ידי
למוד בתורה הקדושה, דייקא מתוך הספר, ומי שאינו
חפץ בזה הדרך הנ"ל אין בו ממש" עכ"ל.

אור שבעת הימים

אמ"ק ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א בתורתו של הבעש"ט הקדוש

בעש"ט עה"ת פר' בראשית

אות כו

שמות הוי"ה ואלהי"ם הם כמו השמש והמגן שסביבו

כו. כתיב (תהלים פד, יב) כי שמש ומגן ה' אלהים, פירוש כי שם הוי"ה נקרא שמש, וזהו שאמר שמש ומגן חסד ודין, פירוש כמו מציצה המגין בעד אור השמש, הוא הרמיון כמו ה' אלהים, רצה לומר כמו שאי אפשר להסתכל בשמש, מגודל אור ההחירות שלו, אם לא על ידי מגן ומסך המבדיל, שהוא המגין בעד אור השמש, שיוכלו חלושי הראות ליהנות מאורו, כך הוא שם הוי"ה ברוך הוא אורו רב מאוד, מגודל אור בחירותו, לכך הוצרך לצמצמו ולהגבילו בתוך שם אלהים גימטריא הטבע שהוא המגן:

הבעש"ט ממשיך כאן לבאר ענין הצמצום, כי הנה שם הוי"ה רומז על שם העצם שלא שייך להשיג כלל כי הוא למעלה מכל רעיון ומכל חביון, וכדי שיוכלו התחתונים להשיגו צמצם הקב"ה את אורו ועשה מגן ומסך המבדיל, ועל ידי צמצום זה שהוא בחינת 'אלהי'ם' [שבגימטריא 'הטבע'] שייך שיתגלה לנו אורו יתברך. והיינו שאין לנו שום פתח ומבוא איך להשיג את עצם מציאותו ית' רק לאחר שברא את העולם, ומתוך מציאות הטבע אנו מכירים שיש מנהיג לברייה.

והמשל לזה הוא השמש שאי אפשר להביט על השמש מחמת עוצם האור, וכדי לראות את אור השמש צריך להביט עליו דרך מגן המחליש ומכהה את האור, וכך אפשר להביט על השמש. וכן אנו יודעים בזמנינו שיש ליבת השמש שהוא עצם המאור, ויש מעטפת השמש שהיא מורידה בהרבה את חום השמש, ובאם לא היה העולם מתבטל מחמת ריבוי האור והחום.

וזהו שנאמר 'כי שמש ומגן הוי"ה אלהים', היינו ששמות הוי"ה ואלהי"ם הם כמו השמש והמגן שסביבו.

וזהו שאמרו רבותינו ז"ל (נדרים ח' ב) לעתיד לבוא הקדוש ברוך הוא מוציא חמה מנרתיקה, שהוא שם אלהים גימטריא הטבע, שעתה הוא מלוכש בתוכו, וצדיקים מתרפאין בה, שיקוים בהם "והיו עיניך רואות את מזריחך" (ישעיה ל', ב'), ויהיה ההנהגה עמהם למעלה מהטבע ויכולו לקבל בחירותו ורחמי ו הגדולים, אבל לא כן הרשעים אלא מתלהטין.

לעתיד יוציא הקב"ה חמה מנרתיקה (נדרים ח:), והיינו שיתגלה עצם המאור שהוא שם הוי"ה, אך עתה אי אפשר לקבל עצם האור רק דרך הצמצום שהוא שם אלקים שממנו נמשך הדין והגבול, ע"י צמצום זה נעשה הטבע אשר מציאותו ית' מוסתרת בתוכו.

ועצם הדבר שיתגלה עצם מציאותו ית', זהו השכר לצדיקים והעונש לרשעים, כי הצדיקים רוצים תמיד את הקב"ה שמעל הטבע והם מתענגים על עצם אורו יתברך, ואילו הרשעים המאמינים רק בכח הטבע לא יוכלו לסבול את ריבוי האור ומתלהטין ונשרפים ממנו.

כמו שאמר הנביא (שם מב, יג) 'ה' כנבור יצא', כלומר אף על פי שהוא הוי"ה מדת הרחמים, עם כל זה כשיוציא שם הוי"ה מנרתיקה ילכוש נקם כנבור וכו', שיתהפך לרשעים מדת הרחמים למדת הדין כמו שכתוב (שמות יב, כט) 'וזה הכה כל כבור', וכתיב (בראשית ו, ז) 'ויאמר ה' אמהה" (כתר שם טוב ח"ב דף כד ע"ג)

מביא ראייה מהפסוק 'הוי"ה כגיבור יצא' (ישעיה מב, ג) ולכאורה כיון שמדובר מעונש הוי ליה לנקוט שם אלקי"ם שהוא מידת הדין. אך הבעש"ט מפרש כי דייקא התגלות שם הוי"ה היוצא בגבורותו ללא צמצום, הא גופא היא העונש לרשעים. כי לפעמים האדם טובע מרוב אור ואינו יכול להכיל את האור הזה. ויש מציאות שאור הוא כליון. כגון חיל סנחריב מתו על ידי ששמעו שירת המלאכים ולא יכלו לסבול, כמאמר חז"ל (סנהדרין זה:), אזנים גלה להם, ושמעו שירה מפי חיות ומתו, שנאמר (ישעיה לג, ג) 'מרומתך נפצו גוים'.

ועומק הדבר הוא, כי הרשעים לא בנו בתוכם כלים והבנה להכיל בתוכם את האלקות ולהתבטל תחת ההנהגה הישירה מהש"ת. אולם הצדיקים השכילו להכין בתוכם כלי קיבול לשכן בהם את המציאות האלקית. אמנם לא בגילוי, כי זה דבר שאי אפשר, מחמת הכיסויים. אולם בתוככי תוכם הם רואים ויודעים אותו. וכן מצאנו (זוהר ח"ג רפט ע"ב) 'קוב"ה אף דלא אתידע כו' ברעותא דליבא אתידע. ולעתיד יירד המסך ויראו הכל בביור, והרשעים שלא בנו לעצמם כלים לקלוט, מתלהטים מרוב אור.

וכן רואים במשל מהשמש, שאם מתגברים קרני השמש בקרינה עצומה של חום, הנה החום כשלעצמו הוא דבר טוב ומאיר, אך כשהוא יותר מדי זה יכול לכלות ולשרוף את העולם כולו, ונכלל בריבוי ההשפעה גם מידה של גבורה וכליון.

וכן השפע האלוקי האדיר שימלא את העולם בהדרגה לעתיד לבוא, ללא נרתיק וללא מסך, הנה הצדיקים שכולם רגילים להיות בצורה מופשטת ולחיות עם עצם הנוכחות האלקית, לא רק על ידי פעולות טובות אלא גם ע"י דביקות בעצם האלוקי, הנה דעתם רחבה ואדרבא ישמחו מאוד כשירדו ההגבלות האחרונות בעולם הזה והכל יהיה פתוח ומאיר.

וזהו חידושו של הבעש"ט, שבזמנינו אי אפשר להכיר את עצם מציאותו ית' הנקרא שם הוי"ה אלא באמצעות שם אלקי"ם שהוא הטבע, וכל הדביקות היא מתוך הכרת מעשיו וחכמתו, וכן מתפללים אליו שישפיע על ידי כוחות הנהגתו, ועדיין אין לנו דביקות ממש בעצם מציאותו אשר לית מחשבה תפיסא ביה כלל, ורק מתוך מציאות הבריאה ונפלאות הבריאה אנו מגיעים למסקנא שיש מציאות אלוקית שברא את הכל ומנהיג את הכל, וכל זה הוא רק במחשבה שניה שעולה מתוך המחשבה הראשונה של הכרת הבריאה, וכמאמר הבעש"ט (בן פורת יוסף קכו ע"ד) שאין לנו אלא 'מלכות' שהיא הדרגה התחתונה של הדברים הניכרים בעיני בשר, וכל זה נקרא דעת דנוקבא, היינו הדעת האלוקי העולה מתוך הכרת הבריאה התחתונה שהיא המלכות.

עליך עול מלכות שמים ע"כ. וכל זה הוא דקדושה, אבל אצל המון עם שאין עליהם כל כך עול מלכות שמים, אין מספיק להם לשטותים שלהם אפילו מאה דירות, כי אין להם צימצום בדעת שלהם, ושיהיה מיושבת, אלא דעתם היא בפירוד, לזה לא די לו לדברי שטותים שלהם, אפילו שיהיה לו הרבה דירות.

נמצא שזהו שאמר התנא על אנשים הללו 'מרבה נכסים' ומזה יש לו לדבר כל ימיו מעניני הנכסים שלו, והם כולם מלא שטותים הבלי עולם הזה, מזה עצמו 'מרבה דאגה' כי אין לו כל כך מקום והתפשט השטותים של הדבורים שלו בלי שום צימצום אלא בפירוד הוא תמיד ומשוטט בעולם לזה מרבה דאגה, אבל מי שיש עליו אפילו מקצת עול מלכות שמים אזי שומח הוא בחלקו.

(זקן ביתו פ"ב מ"ז אופן ב)

לא עליך המלאכה לגמור וכו'. (פ"ב מט"ז) יש שמבטלין התורה מחמת רוב טירדות, בפרט בדור עני כזה שישראל קדושים דלים ועניים, מוטרד מאוד במחית ביתו הקשה עליו, ויאמר מה לי להטריח בלימוד התורה 'רחבה מני ים' (איוב יא, ט), 'עמוק עמוק מי ימצאנו' (קהלת ז, כד), וזה אמר 'לא עליך המלאכה לגמור' אלא עסוק בתורה כפי יכולתך.

(נוצר חסד פ"ב מט"ז)

אוצרות פרקי אבות

מאוצר כתבי רבוה"ק לכות קאמאראנא זי"ע

ואל תאמר לכשאפנה אשנה שמא לא תפנה. (פ"ב מ"ד)

'ואל תאמר לכשאפנה' ממשבות רעות חרות ופניות ויהיה לי מוחין 'אשנה' ואלמוד, 'שמא לא תפנה', אלא תהיה כשור לעול וחמור למשא, והקדושה והמדרגיות יבואו ממילא.

(נוצר חסד פ"ב מ"ד)

מרבה נכסים מרבה דאגה (פ"ב מ"ז).

ידוע הוא למשכילים דקדושה, שמי שעובד השי"ת בלב טהור ואמת, אזי די לו בד' אמות של הלכה, והוא דווקא כשהוא בחדר מיוחד בפני עצמו, שיכול להתבודד בפני עצמו בעת למודו, וכן בעת שהוא מקבל עליו עול מלכות שמים, כדי שלא יטרידו אנשי בני ביתו וכיוצא בו, ודווקא צריך שיהיה החדר הזה מסוגר במפתח וכיוצא בו, ולא יהיה הפקר, והוא כדי בשעה שהוא רוצה לקבל עליו עול מלכות שמים יהיה בכחו לעשות כפי רצונו הטוב, והוא עיקר החיים שנתן הקב"ה לישראל בעולם הזה כנודע, וכן שמעתי בשם רבינו דודי הקדוש רבינו צבי זלה"ה מזידיטשוב מדריגה יותר מהנ"ל, שהיה אומר, שיש

לו בכח לעשות לעצמו בדעתו עניני התבודדות בעבודת הבורא ב"ה, אפילו בכפר באמצע תוך הקרעטשמע, וזהו מדריגה גדולה, ולא כל אדם הרוצה ליטול את השם יכול ליטול, ועיקר הוא כמו שכתבתי, וכן שמעתי מאדוני אבי מורי ורבי הרב הקדוש מו"ה יצחק אייזיק יהודה יחיאל זלה"ה, ששמע מרבו רבינו הרב הקדוש רבי אברהם יהושע העשיל זלה"ה מאפטא, שפעם אחת בא לפניו איש רך בשנים מאנשי שלומו, והיה אומר לו בבכיה גדולה שאינו יכול ללמוד כל כך כמו שלבו חפץ, ושאלו רבינו, מה היא, והיה אומר לו כמה ענינים שיש לו עכובים לזה, ולא היה רבינו רוצה לקבל ממנו תרוצים אלו, והיה אומר לו שכל עניני תירוצים אלו אינם מעכבים כלל לעבודת הבורא ב"ה, וזאת לא בא אלא מקלי הדעת הקלוש.

ואח"כ אמר לו שיש לו דירה קטנה לבדו עם כל ב"ב, ובבית הזה יש לו שכן שיש לו שענק שהגוים שותים שם י"ש, והם מזמרים בקולם הידועים, מזה אין לו שום מנוחה ללמוד ולקבל עליו עול מלכות שמים, תיכף ומיד כששמע רבינו זאת, היה מרים את קולו, ואמר לו תיכף ומיד תצא משם, ותשכור בית אחרת שיהיה לך חדר מיוחד, חוץ מחדר של ב"ב, כדי שיהיה לך מנוחה לקבל

ליקוטי סיפורים ועובדות על גודל כח התשובה מאת רבוה"ק לבית קאמארנא זיע"א

שפריהם נקברו, אל תחשוב ח"ו כן, ואל תעש ח"ו כן, ואל תפרד אותך ח"ו מדת יהודית, ומאת הקב"ה.

והשיב לו, מה אעשה, כי כשאני מקדש את שמו יתברך יקברו אותי בפגרים שלהם, ועבור זה לא יהיה לי בלאו הכי עולם הבא, יותר טוב לי שאכפור בהקדוש ברוך הוא. (והאיש האב"ל גם כן סבר שהוא כן, אם יקברו אותו שם אזי לא יהיה לו שום עולם הבא) אזי מיד השיב לו האב"ל, אני אתן לך תקיעת כף שאני בעצמי (הביאי) [אביאי] לך תיכף בלילה ההיא לקבורת ישראל, וראה שיש בי כח שאני יכול לעשות כן כי אני גבור גדול, ואם אין מניחין לי לעשות כן אני בעצמי במקל הזה שיש בידי אהרוג אותם עד שיהיו כולם פגרי מתים.

מיד כששמע האיש (שבבית אסורים) זאת, מיד (היה) שמח שמחה גדולה, ונתן לו האב"ל תקיעת כף על זה, והלך לו לעיר, ואמר להגוים בחכמתו, שאינו יכול לפתות לו להיות כופר בעיקר דת יהודית בשום אופן. מיד כששמעו הערלים והכומרים זאת, הולכין אצלו תיכף, ושאלו אם הוא רוצה לכפור בישראל אם לאו, **מיד השיב להם איני רוצה לכפור חס ושלום בה' אלקי ישראל, מוטב שתעשו לי מה שאתם רוצים ולא אכפור בה' אלקי, ולא עוד [אלא] שהיה מבזה להם בבזיונות גדולות, ואמר להם שאתם כולכם סרוחים כטינוף רותחת, ואתם כולם פגרים מתים, הבל וריק, ועוד שאר בזיונות גדולות.**

מיד מושכין אותו חוץ ותלו אותו על העץ, והיה תולה על העץ עד עת ערב. והערלים היו רוצים שיהיה תלוי כך על העץ שלשה ימים ולילות, אחר שביזה להם מאד, והיו שומרים אותו עשרה גוים, כדי שלא יבוא איש יהודי ולוקח משם לקבור אותו בהם, כי הם היו רוצים לקבור אותו בין פגריהם.

וכשבא לעת ערב בא האיש האב"ל, שהיה נותן לו תקיעת כף לקבור אותו בקבורת של ישראל, והיה לוקח אותו מהעץ ההוא, מיד כשראו השומרים ה"ל, (היה) התחילו להכות אותו במקלות, מיד קם הוא והכה אותם, עד שהרג במקלו תיכף שלשה גוים עד שמתו לגמרי. מיד ברחו הגוים הנשארים לביתם מפני פחד היהודי כנ"ל.

מיד היה האב"ל, קיבל את המת ה"ל על כתפו, והיה הולך בלילה לערך שני מיל, עד שבא בלילה לישוב שישראל דרים שם, והיה מעורר הקהל דשם, לגמול חסד של אמת עם המת הזה. מיד היו עושים כל היהודים דשם מצוה זו, ולא יודע הדבר לעולם לשום אדם.

מיד בבוקר, היה האב"ל התחיל לחשוב בעצמו, באיזה מעמד הוא עומד בדת ישראל, ואמר, אני עשיתי מצוה כזו, ואני אהיה ח"ו עוד רשע גמור, כמו שהייתי עד עתה, אינו כן, אלא אני אקבל עלי מהיום והלאה לעשות תשובה שלימה לפני יוצר בראשית. מיד הלך לביתו, וספר לשני אחיו כל המעשה זו שאירע לו בדרך הזה, והתחיל לבקש מאחיו שיעשו גם כן תשובה עמו, מיד התחילו לעשות תשובה שלימה.

ואחר כמה שנים, היה אאמ"ר זלה"ה רואה את האחים הללו, והיה מדבר עמהם, והיה רואה בהם שהם תלמידי חכמים גדולים, יראי השם, ואאמ"ר לא היה יודע מהמעשה ה"ל, ואנשי עירם היו מספרים לו כל המעשה ה"ל, ושאל אאמ"ר זלה"ה אותם, מה שלמדו, עד שנתודע הדבר, שלמדו זה הקדוש ויכולים כל הזוהר הקדוש כמעט בעל פה.

וכל ימיו של אאמ"ר זלה"ה היה מספר המעשה ה"ל, ואמר בפיו הקדוש שלו, בזה הלשון: ראה כמה גדולה תשובה שלימה, ועד היכן מגיע תשובה שלימה לפני יוצר בראשית.

והיה יושב בביתו על התורה ועל העבודה בתשובה שלימה, לערך שבעה שנים. ואחר כך בא לפני רבו הקדוש ה"ל ליתן לו איזה תשובה שיהיה לתיקון נפשו, וכשבא לפניו קם הרב הצדיק ה"ל מלפניו מלא קומתו, כי ראה ששורה עליו השכינה הקדושה, ואמר לו מי אתם, ומאיזה מקום הוא הצדיק הזה, מיד (היה) התחיל לבכות בבכיה גדולה, ואמר [בזה] הלשון: רבינו לא הכיר אותי עוד, אני הוא רשע שהיה עושה כל העבירות הללו שרבי יודע מהם, **מיד (היה) הרב הקדוש ה"ל התחיל לבכות עמו אתו כלומר אליו, והיה מסתכל בצורה של האיש הזה, והיה רואה בו צורה כולו רוחני, יותר ממנו, והיה הרב הקדוש בוש ממנו. מיד היה מחבב לו ומנשק לו, ואמר לו: אתם לא צריכים [עוד] ממני, ליתן לכם איזה תיקון לנפשכם, כי הנשמה שלכם כבר הוא מתוקן מכל וכל, ואין אתם צריכים עוד שום תיקון, כי אתם (היו) עשיתם כל כך תשובה, עד שאינו נרשם בכם שום עבירה בעולם, ואפילו הגוף שלכם הוא מזוהך מכל וכל.**

ובשבת קודש דרש [הרב] ברבים, עד היכן מגיע כחה של תשובה באמת לשמה לפני הקב"ה, ואין לך דבר שעומד נגד התשובה. והרב הקדוש ה"ל היה כל ימיו מספר לתלמידיו המעשה זו ה"ל, ואמר להם: ראו תלמידים וחברים שלי עד היכן תשובה שלימה מגעת.

(זקן ביתו פ"א מ"ז אופן י"ג, פ"ב מ"ד אופן ו')

מחלל שבת בפרהסיא ידע כל הזוהר הקדוש בעל פה בכח התשובה

שמעתי מאאמ"ר זלה"ה שהיה בארץ שלשה אחים, שלא היה מכיר (להם) [בהם] שום אדם בעולם, אם הם יהודים או לאו, והיו מחללים שבת בפרהסיא, והיו אוכלים חזיר בשוק לעיני כל. ופעם אחת היה אחד מהם בדרך, והיה שומע שאיש יהודי אחד נתפס בבית האסורים על בילבול אחד. והנכרים והכומרים היה אומרים לו, כשיהיה כופר ויהיה גוי כמוהם, אזי אינו עושים לו שום דבר, ומוחלים לו על הדבר הזה, ואם לאו יתלו אותו על העץ, ומקברים אותו בין פגרים של גויים.

והאיש הזה היה איש פשוט, והיה חושב מה לו לקדש את השם, כי בלאו הכי קוברים אותו בפגרים של גוים, ולא יהיה לו עבור זה שום עולם הבא, מוטב לו שיהיה גוי וכופר בעיקר הדת יהודית, ולא היה הגוים נותנים רשות לשום ישראל בעולם לכנס אצלו, אלא בכל יום היו גוים וכומרים נכנסים אצלו לפתה לו שיהיה כופר בישראל ויחיה.

והיה האב"ל משלשה אחים ה"ל באותו מקום ושמע זאת, מיד כששמע זאת, היה הולך אצל הגוים ומדבר עמם בלשונם, כי לא היו מכירים בו אם הוא איש יהודי כי היה הולך בלבושו כמוהם ומדבר עמם כמותם, ואמר להם: אני אלך ואפתה אותו שיכפור בדת יהודית כדי שישאר חי.

מיד היו נותנים לו רשות לכנוס לפתות לו, וכשבא אצלו מיד היה סוגר הדלת במפתח והיה אומר לו: אני איש יהודי כמותך, ושמעתי עליך שאתה מסופק בדבר, אם תכפור בדת יהודית אם לאו כי שמעת שבלאו הכי אם תקדש את שמי יתברך, יקברו אותך במקום

בעל העבירה שהפך להיות כולו רוחני על ידי כח התשובה

שמעתי מאאמ"ר זלה"ה ששמע מקני הרה"ק רבי אברהם מרדכי מפינטשוב שסיפר מרבו הרב הקדוש איש אלקים מ"ה אברהם יהושע העשיל זלה"ה מאפטא שפעם אחת בא לפניו איש אחד בר ישראל, והביא לו פריסת שלום מהרב המגיד איש אלקים קדוש השם רבינו ישראל מקאזניץ זלה"ה וכך היה הרבה פעמים. לימים בא לפניו האיש ה"ל בפריסת שלום עוד הפעם מהרב ה"ל, וראה הרב מאפטא שהאיש הזה הוא רשע גמור שלא הניח עבירה בעולם שלא עבר להכעיס, אפילו לעבירות הללו שלא היה לו שום הנאה מהם, כגון להשתחות לעבודה זרה וכיוצא בהם הרבה, אעפ"כ עשה להם להכעיס להקב"ה.

מיד (היה) הרב הצדיק ה"ל הרים קולו בקול גדול עליו, ואמר לו בזה הלשון: **רשע, האין מלאו לבך לעשות ולהביא בינינו פריסת שלום, כי אתה מומר להכעיס, לך במהרה לחוץ, כי איני יכול להסתכל בפנים רשע כזה, אין אתה ראוי לבוא לביתי.**

מיד כשהרשע בעצמו ראה את רוח קדשו של הרב, היה האיש ה"ל שואל להרב הצדיק מאפטא ה"ל, רבי רבי, יש לי עוד איזה תיקון, השיב לו הן, ואין לך דבר שעומד בפני התשובה. וכשאמר לו הרב הן, מיד התחיל לבכות בבכיות גדולות עד אין חקר, עד שנפל על פניו לארץ לערך שעה. ואחר כך אמר לו הרב עמוד על רגליך, וכשעמד על רגליו, היה שואל להרב ה"ל, רבי, איזה תשובה צריך אני לעשות לצורך תקוני, כי הרביתי לעשות להכעיס להשי"ת, והשיב לו הרב ה"ל, בתחלה צריך אתה להתחיל להתענות משבת לשבת פעם אחת, [ואם תלך ממך שנה תמימה ולא תעשה שום עבירה בעולם, ותעשה תשובה שלימה בשנה זו, אז כשתבא לפני אתן לך איזה תשובה לתקונך. מיד התחיל האיש ה"ל לעשות תשובה שברבו לבו, כל אותה שבוע זו, וכשבא יום השבת, היה כל בני ביתו של הרב הצדיק [מאפטא] נופלים בחלאים רעים רח"ל, וכשראה הרב הצדיק זאת, היה יודע שמחמת ששיבר בשבוע זו קליפה גדולה כזו, לזה מתגברים עליו הקליפות. אזי מיד אחר שבת (היה הרב קורא) [קרא הרב מאפטא] להאיש ה"ל, ואמר לו: לך לביתך לעיר מולדתך ושם תעשה תשובה כמבואר בספרים קדושים, ובכמה ספרים הראה לו איזה דרך תשובה, שצריך הוא לעשות כפי תיקונו, ואח"כ תבוא אצלי ואתקן לך לגמרי.

מיד הלך האיש ה"ל לביתו ועשה תשובה שלימה,

אנשי חסד נאספו

בעצרו וכוונתו אנו מתאבלים מרה על פטירתו ברמי ימיו של ידיד נאמן, איש חי כביר המעש ורב הפעלים, זיכה רבים וזכה, טוב ומטיב לכל. נומל דלים ועויר לאבינוים, עושה חסד לאלפים משיבל אל דל, צדקתו מי יפלא. רברבין עובדותיו ותקופין להרבות חסד לכל רכא מסור בלב נפש רבת בשנים לכ"ב מרן בארמ"ר שליט"א

שר הצדקה עמוד החסד

רבי חיים בער מייזעלס ז"ל

בן יבלחט"א ומה"ד חניה י"ט ליפא שליט"א

אב"י בעיד וויליאמסבורג

נפ"ק תנוזמים נשגדה בואת אל המשפחה הבכורה על השכר אשר הושברו נפטידת עטות ראשם נוד משפחם

גדולה היא האבדיה ואין לה תמורה

קל מלא דרמים, יפא שברו יגדה, מוודו ויחבוש חילו, יחוסו ישמעקול שועיה, להביא במדה התשועה, לא יוסף עוד לאבדה, ויחבו כל המשפחה לאת בקדוב קץ הימין, ומזהה ה' דמעה מעל כל פנים